

Łódź 26.09.2022

Dr hab. n. med. Konrad Małkiewicz
Kierownik
Zakładu Ortodoncji
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
Łódź, ul. Pomorska 251

Recenzja rozprawy doktorskiej lek. dent. Natalii Kaczorowskiej

pt.: „Ocena morfologii twarzoczaszki i dysfunkcji ustno – twarzowych w wybranych wrodzonych wadach części twarzowej czaszki”

promotor: Prof. dr hab. n. med. Marcin Mikulewicz

Pracę wykonano w Zakładzie Wad Rozwojowych Twarzy Katedry Ortopedii Szczękowej i Ortodoncji Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Przekazana do oceny rozprawa doktorska lek. dent. Natalii Kaczorowskiej pt.: **„Ocena morfologii twarzoczaszki i dysfunkcji ustno – twarzowych w wybranych wrodzonych wadach części twarzowej czaszki”** stanowi spójny tematycznie cykl trzech publikacji dotyczących morfologii struktur twarzoczaszki oraz terapii pacjentów dotkniętych wybranymi nieprawidłowościami rozwojowymi tj. zespołem Downa oraz rozszczepami podniebienia pierwotnego i wtórnego.

Doktorantka jest pierwszym autorem wspomnianych prac, z których pierwsza stanowi systematyczny przegląd literatury, pozostałe dwie są zaś oryginalnymi pracami badawczymi.

Tytuł pracy doktorskiej odpowiada treści składających się na nią publikacji, zaś znaczący (według załączonych oświadczeń) wkład pracy Autorki w poszczególne artykuły nie budzi wątpliwości.

Praca ma poprawny, typowy dla tego rodzaju opracowania układ zawarty na 40 stronach. Składa się z trzech opublikowanych w recenzowanych czasopismach artykułów poprzedzonych wstępem, przedstawieniem celów naukowej dysertacji oraz streszczeniem w języku polskim i angielskim. W końcowej części opracowania Doktorantka zamieściła wnioski wynikające z analizy treści załączonych artykułów oraz oświadczenia współautorów obrazujących ich wkład pracy w poszczególne publikacje.

Sumaryczny IF prac stanowiących podstawę opracowania wynosi 5.92 a liczba punktów MNiSW 240.

Piśmiennictwo przedstawionego do oceny opracowania obejmuje 8 pozycji wykorzystanych we *Wstępie* opracowania oraz 83 pozycje stanowiące piśmiennictwo publikacji będących główną częścią pracy. Większość z cytowań obejmuje pozycje literatury opublikowane po 2000 roku.

Wybór tematu rozprawy doktorskiej lek. dent. Natalii Kaczorowskiej uważam za zasadny i wychodzący naprzeciw problemom podejścia do terapii wybranych grup pacjentów dotkniętych wadami rozwojowymi twarzy części czaszki.

Cele pracy określone na podstawie celów badawczych poszczególnych artykułów zostały sformułowane prawidłowo.

Realizując założenia publikacji pt.: *„Down syndrome as a cause of abnormalities in the craniofacial region: A systematic literature review”* Doktorantka przedstawiła, na podstawie przeglądu dostępnej literatury, charakterystyczne cechy morfologiczne twarzoczaszki pacjentów z zespołem Downa wyróżniające wspomnianą populację. Opisała również najważniejsze problemy lecznicze występujące we wskazanej grupie pacjentów oraz zwróciła uwagę na potrzebę objęcia jej kompleksową opieką stomatologiczną.

W artykule *„Assessment of orofacial dysfunction in a group of Polish children with unilateral cleft lip and palate: A preliminary report”* Autorzy przedstawili wyniki badań własnych polegających na ocenie występowania dysfunkcji narządu żucia u młodych pacjentów z jednostronnym rozszczepem podniebienia pierwotnego i wtórnego w odniesieniu do populacji dzieci zdrowych. W badaniu wykorzystano przetłumaczony na język polski formularz NOT – S oceniający m.in. funkcje czuciowe, oddychanie, żucie, połykanie, wydzielanie śliny oraz występowanie kserostomii. W badaniu uwzględniono również ocenę porównawczą częstości występowania parafunkcji narządu żucia w obu populacjach. Wyniki opisanego w artykule badania potwierdzają istotnie wyższą częstość występowania upośledzenia funkcji oddychania, sekrecji śliny, żucia oraz połykania w grupie młodych pacjentów z rozszczepami podniebienia pierwotnego i wtórnego w porównaniu z populacją dzieci zdrowych.

Artykuł *„Impact of Cleft Palate Anastomosis in Cleft Lip and Palate Patients with Coexisting Cleft Lip Anastomosis Scar Based on Cephalometric Measurements”* porusza zagadnienie występowania różnic w budowie wybranych struktur czaszki pomiędzy pacjentami dotkniętymi jednostronnymi rozszczepami podniebienia pierwotnego, a pacjentami z jednostronnymi rozszczepami podniebienia pierwotnego i wtórnego. W badaniu Autorzy opierali się na analizie

porównawczej wyników analizy cefalometrycznej teleroentgenogramów profilowych głowy wykonanych podczas diagnostyki i leczenia pacjentów z obu grup. Oceniali m.in. wartości pomiarów określających położenie szczęki i żuchwy, pozycję zębów siecznych, czy wartość kąta nosowo – wargowego. Wyniki badań przedstawione przez autorów potwierdziły w sposób pośredni występowanie zjawiska zahamowania wzrostu szczęki u pacjentów z rozszczepami podniebienia pierwotnego i wtórnego leczonych chirurgicznie.

Na podstawie analizy materiału przedstawionego w powyższych publikacjach, Doktorantka sformułowała 8 wniosków będących podsumowaniem dysertacji. Konkluzje Autorki są poprawne i stanowią odpowiedź na postawione cele badawcze. Z obowiązku recenzenta należy wspomnieć, że część wniosków zostało przedstawionych w formie właściwej dla prezentacji wyników badań i jako takie powinny być skorygowane. Uwaga ta nie ma wpływu na wartość pracy, zawierającej cenne informacje, mogące mieć wpływ na przewidywanie występowania określonych anomalii rozwojowych i podejmowanie odpowiednich działań terapeutycznych.

W opinii oceniającego w pracy zabrakło krótkiego, oddzielnego podsumowania treści publikacji stanowiących materiał rozprawy.

Rozprawa doktorska lek. dent. Natalii Kaczorowskiej jest oryginalnym opracowaniem dostarczającym cennej wiedzy nie tylko w zakresie naukowo – badawczym, ale także w odniesieniu do postępowania klinicznego u pacjentów dotkniętych zespołem Downa lub rozszczepami podniebienia pierwotnego / pierwotnego i wtórnego. Badania opisane w publikacjach zostały właściwie zaplanowane i przeprowadzone, co uzasadnia ich kontynuację.

Wnioski końcowe

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska pt. „Ocena morfologii twarzoczaszki i dysfunkcji ustno – twarzowych w wybranych wrodzonych wadach części twarzowej czaszki” spełnia wymagania ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r., Dz. U. nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami). W związku z powyższym zwracam się do Wysokiej Rady Dyscypliny Nauki Medycze Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu o dopuszczenie lek. dent. Natalii Kaczorowskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Z wyrazami szacunku,

KIEROWNIK
Zakładu Ortodontji
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

dr hab. n. med. Konrad Małkiewicz